

ĐỀ THI HỌC KÌ 1 – ĐỀ NAM ĐỊNH

MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 12

Thời gian làm bài: 90 phút

BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

NAM ĐỊNH

.....

ĐỀ CHÍNH THỨC

ĐỀ KHẢO SÁT CHẤT LƯỢNG HỌC KỲ I

NĂM HỌC 2019 - 2020

Môn: Ngữ Văn - Lớp 12 THPT

(Thời gian làm bài: 120 phút)

.....

Đề khảo sát gồm 02 trang

Phần I. Đọc hiểu (3.0 điểm)

Đọc văn bản sau và trả lời các câu hỏi nêu dưới:

Tổ quốc bắt đầu từ đâu?

Từ bức tranh ta được xem ngày nhỏ
Từ những người bạn tốt vẫn cùng ta
Thường đi học và chơi chung một phố.
Cũng có thể Tổ quốc được bắt đầu
Từ bài hát mẹ ta ru âu yếm,
Từ những cái ta quyết giữ vẹn tròn
Cả trong những giờ khó khăn nguy hiểm.

Tổ quốc bắt đầu từ đâu?

Từ chiếc ghé ta vẫn ngồi trước ngõ,
 Từ cây phong đơn độc giữa cánh đồng
 Khẽ chào nhẹ mỗi lần có gió.
 Cũng có thể Tổ quốc được bắt đầu
 Từ bài hát đầu xuân con sáo hát
 Từ con đường ven xóm nhỏ quanh co
 Và biển mát trong sương chiều xanh nhạt.

Tổ quốc bắt đầu từ đâu?
 Từ ánh đèn nhà ai đang run rẩy,
 Từ chiếc mũ bó ta đội ngày xưa,
 Mà bất chợt trong hòm ta lại thấy.
 Cũng có thể Tổ quốc được bắt đầu
 Từ tiếng gõ của con tàu mệt mỏi
 Từ lời thề mà thời trẻ yêu nhau
 Ta giấu kín trong tim không dám nói.

Tổ quốc bắt đầu từ đâu?

(*Tổ quốc bắt đầu từ đâu?*, M.L.Matusovski - Thái Bá Tân dịch)

Câu 1 (0.5 điểm): Xác định nhân vật trữ tình trong bài thơ trên. Trích dẫn ba câu thơ có xuất hiện hình ảnh nhân vật trữ tình.

Câu 2 (1.0 điểm): Những hình ảnh “bức tranh ta được xem từ nhỏ”, “con đường ven xóm nhỏ quanh co”, “chiếc mũ bó ta đội ngày xưa”, “lời thề mà thời trẻ yêu nhau” đã gợi cho anh/chị về những điều gì?

Câu 3 (0.75 điểm): Dựa vào bài thơ của M.L. Matusovski, anh/chị hãy trả lời câu hỏi “Tổ quốc bắt đầu từ đâu?”

Câu 4 (0.75 điểm): Điểm gặp gỡ và khác biệt trong quan niệm của Nguyễn Khoa Điềm qua câu thơ: “Đất Nước có trong những cái ngày xưa ngày xưa mẹ thường hay kể” so với quan niệm của M.L. Matusovski qua hai câu thơ “Cũng có thể Tổ quốc được bắt đầu/Từ bài hát mẹ ru ta âu yếm” là gì?

Phần II. Làm văn (7.0 điểm)

Câu 1 (2.0 điểm): Từ nội dung bài thơ trong phần Đọc hiểu, anh /chị hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) về vấn đề “Yêu nước bằng trái tim nóng và cái đầu lạnh”

Câu 2 (5.0 điểm):

Những đường Việt Bắc của ta

Đêm đêm râm rập như là đất rung

Quân đi điệp điệp trùng trùng

Ánh sao đầu súng bạn cùng mũ nan,

Dân công đỏ đuốc từng đoàn

Bước chân nát đá muôn tàn lửa bay,

Nghìn đêm thăm thẳm sương dày

Đèn pha bật sáng như ngày mai lên

Tin vui chiến thắng trăm miền

Hòa Bình, Tây Bắc, Điện Biên vui về

Vui từ Đồng Tháp, An Khê

Vui lên Việt Bắc, đèo De, núi Hồng

(Trích *Việt Bắc*, Tố Hữu, SGK Ngữ văn 12 tập một, NXBGD Việt Nam 2018, tr 112)

Cảm nhận của anh/chị về đoạn thơ trên. Từ đó, nhận xét ngắn gọn về tính sử thi trong thơ Tố Hữu.

.....**HẾT**.....

HƯỚNG DẪN LÀM BÀI

THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

I. ĐỌC HIỂU	<p>Câu 1:</p> <p>* Phương pháp: Phân tích, tổng hợp</p> <p>* Cách giải:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nhân vật trữ tình trong bài thơ là “ta” – tác giả/ nhà thơ - Trích dẫn chính xác ba câu thơ có xuất hiện hình ảnh nhân vật trữ tình. <p>Ví dụ: <i>Từ bức tranh ta được xem ngày nhỏ/ Từ những người bạn tốt vẫn cùng ta/ Từ bài hát mẹ ru ta âu yếm...</i></p> <p>Câu 2:</p> <p>* Phương pháp: Phân tích, tổng hợp</p> <p>* Cách giải:</p> <p>Những hình ảnh “bức tranh ta được xem từ nhỏ”, “con đường ven xóm nhỏ quanh co”, “chiếc mũ bố ta đội ngày xưa”, “lời thề mà thời trẻ yêu nhau” đã gợi về:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hình ảnh “bức tranh ta được xem từ nhỏ” gợi về kỉ niệm thời thơ ấu - Hình ảnh “con đường ven xóm nhỏ quanh co” gợi về khung cảnh gần gũi, quen thuộc của xóm làng, quê hương - Hình ảnh “chiếc mũ bố ta đội ngày xưa” gợi về kỉ vật giản dị, gắn bó của người bố.
--------------------	--

	<p>- Hình ảnh “lời thề mà thời trẻ yêu nhau” gợi về tình yêu của thời tuổi trẻ.</p> <p>Câu 3:</p> <p>* Phương pháp: Phân tích, tổng hợp</p> <p>* Cách giải:</p> <p>- Tổ quốc được bắt đầu từ những gì nhỏ bé, giản dị, quen thuộc nhất: một bức tranh, một chiếc ghé, một ánh đèn, một con sáo, một bài hát,...</p> <p>- Tổ quốc bắt đầu từ những gì gần gũi, quen thuộc nhất: người bạn tuổi thơ, cây phong giữa cánh đồng, con đường ven xóm,...</p> <p>- Tổ quốc được bắt đầu từ những gì ý nghĩa nhất: lời hát ru của mẹ, chiếc mũ bó đội ngày xưa, lời thời trẻ yêu nhau, những điều quyết giữ vẹn tròn,...</p> <p>Câu 4:</p> <p>* Phương pháp: Phân tích, tổng hợp</p> <p>* Cách giải:</p> <p>- Điểm gặp gỡ:</p> <p>+ Đất nước, tổ quốc bắt đầu từ những lời mẹ ru, mẹ kể</p> <p>+ Đất nước ở trong những gì gần gũi, quen thuộc và gần gũi nhất trong mỗi con người.</p> <p>- Điểm khác biệt: Với Nguyễn Khoa Điềm, Đất nước “có trong” văn học dân gian, qua những câu chuyện cổ tích ngày xưa ngày xưa mẹ kể.</p>
II. LÀM VĂN	Câu 1:

* **Phương pháp:** Phân tích, tổng hợp, bình luận

* **Cách giải:**

Giải thích: “Trái tim nóng” là trái tim nồng nàn, tha thiết, chan chứa yêu thương, sôi sục nhiệt huyết. “Cái đầu lạnh” là cái đầu biết suy nghĩ, chín chắn, sáng suốt và tinh táo.

→ Yêu nước không chỉ cần có trái tim nóng mà còn cần phải có những suy nghĩ tinh táo, chín chắn và sáng suốt.

Phân tích, bình luận:

- Vì sao cần có “một trái tim nóng”: Để luôn tự hào về truyền thống của quê hương, đất nước, để luôn sẵn sàng đấu tranh, bảo vệ, dựng xây quê hương đất nước, để không thờ ơ, đứng đưng trước những hành động chống phá đất nước.

- Vì sao cần có “một cái đầu lạnh”: Để cần thể hiện tình yêu quê hương, đất nước bằng những hành động, cách ứng xử đúng đắn nhất, để không trở thành “nạn nhân” của những hành động chống phá đất nước.

Rút ra bài học về nhận thức và hành động:

- Có những hành động thiết thực: quảng bá những hình ảnh đẹp của đất nước, học tập tốt để xây dựng đất nước, không chia sẻ các bài viết các trang mạng tiêu cực, không tham gia những hoạt động gây rối trật tự, biểu tình,..

Câu 2:

* **Phương pháp:**

- Phân tích (Phân tích đề để xác định thể loại, yêu cầu, phạm vi dẫn chứng).

- Sử dụng các thao tác lập luận (phân tích, tổng hợp, bàn luận,...) để tạo lập một văn bản nghị luận văn học.

* Cách giải:

Yêu cầu hình thức:

- Thí sinh biết kết hợp kiến thức và kỹ năng làm nghị luận xã hội để tạo lập văn bản.

- Bài viết phải có bố cục đầy đủ, rõ ràng; văn viết có cảm xúc; diễn đạt trôi chảy, bảo đảm tính liên kết; không mắc lỗi chính tả, từ ngữ, ngữ pháp.

Yêu cầu nội dung:

Giới thiệu tác giả, tác phẩm, vị trí đoạn thơ

Cảm nhận chung về đoạn thơ:

- Đoạn thơ khắc họa khung cảnh hùng tráng của Việt Bắc trong chiến đấu: khí thế hào hùng, mạnh mẽ của khối đoàn kết toàn diện, của sự hòa quyện, gắn bó giữa thiên nhiên với con người... Từ đó mở ra viễn cảnh tương lai tươi sáng của ngày mai.

- Đoạn thơ thể hiện niềm vui chiến thắng của toàn dân, toàn quân. Niềm vui từ Việt Bắc tỏa đi mọi miền, rồi lại từ mọi miền hội tụ về Việt Bắc.

- Đoạn thơ được viết với bút pháp anh hùng ca, mang đậm màu sắc sử thi, giọng thơ dào dạt, sáng khoái, những hình ảnh vừa bay bổng, vừa hùng tráng.

- Nhận xét về tình sử thi:

+ Tính sử thi được Tố Hữu đề cập đến những vấn đề có ý nghĩa lịch sử và tính chất toàn dân, tập trung khắc họa những bối cảnh rộng lớn

với cảm hứng lịch sử, dân tộc; con người trong thơ Tố Hữu là những con người tiêu biểu cho dân tộc, mang tầm vóc lịch sử và thời đại.

+ Tính sử thi trong miêu tả đời sống kết hợp với một hồn thơ luôn hướng tới cái ta chung được thể hiện qua giọng điệu hào hùng, dồn dập tạo nên phong cách nghệ thuật độc đáo cho thơ Tố Hữu: tính chất trữ tình chính trị sâu sắc.

Loigiaihay.com